

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE
**TEKOVSKÁ
BREZNICA**
SPRÁVA
O HODNOTENÍ
ÚPD

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	12
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	15
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	15
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	12
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	43
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	51
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	54
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	58
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	59
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	60
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	67
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	67
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	67

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Tekovská Breznica

2. Sídlo

Obecný úrad, 966 52 Tekovská Breznica č. 566

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Ing. Jozef Dolinaj, starosta obce

Obecný úrad

966 52 Tekovská Breznica č. 566

tel.: 045 / 686 11 69

e-mail: ocutbreznica@stonline.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing.arch. Karol Ďurenec

tel.: 0905 492 881

e-mail: durenec@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Banskobystrický

Okres: Žarnovica

Obec: Tekovská Breznica

Katastrálne územie: Tekovská Breznica

3. Dotknuté obce

- Mestský úrad Nová Baňa, Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa
- Obecný úrad Orovnica, Orovnica 96, 966 52 Tekovská Breznica
- Obecný úrad Brehy, Brehy 117, 968 01 Nová Baňa
- Obecný úrad Hronský Beňadik, Mýtne námestie 445/26, 966 53 Hronský Beňadik
- Obecný úrad Rybník, Hlavná 2, 935 23 Rybník
- Obecný úrad Čajkov, Čajkov 210, 935 24 Čajkov
- Obecný úrad Devičany, Devičany 75, 935 04 Devičany
- Obecný úrad Pukanec, Námestie mieru 11, 935 05 Pukanec

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenie dopravy a regionálneho rozvoja, Nám. SNP 23, 974 00 Banská Bystrica
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica

- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. E. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva, Nám. E. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. E. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, Lazovná 8, 975 65 Banská Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom, Cyrila a Metoda 357/23, 965 01 Žiar nad Hronom
- Okresný úrad Žiar nad Hronom, Pozemkový a lesný odbor, Nám. Matice slovenskej č. 8, 965 01 Žiar nad Hronom
- Okresný úrad Žarnovica, Odbor krízového riadenia, Bystrická č. 53, 966 81 Žarnovica
- Okresný úrad Žarnovica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Bystrická č. 53, 966 81 Žarnovica
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiari nad Hronom, Priemyselná 12, 965 01 Žiar nad Hronom
- Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica
- Správa CHKO Štiavnické vrchy, Radničné nám. 18, 969 01 Banská Štiavnica

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Tekovskej Breznici

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží v značnej vzdialenosti od štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Tekovská Breznica preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce a zvyškové plochy v zastavanom území obce. V zastavanom území obce sú lokalizované rozvojové plochy č. 2, 5 a sčasti aj rozvojová plocha č. 1. V prípade rozvojových plôch č. 2 a 6 ide podľa druhu pozemkov KN o zastavané plochy, nedôjde tu preto k záberom poľnohospodárskej pôdy. Pre účely verejnoprospešnej stavby (rozšírenie cintorína) je rezervovaná rozvojová plocha č. 5.

Podľa druhu pozemku ide pri navrhovaných záberoch zväčša o trvalé trávne porasty. Zábery najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa nenavrhujú.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy.

Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		
				spolu v ha	Z toho	
					Skupina BPEJ	výmera ha
1	Tekovská Breznica	bývanie	0,7753	0,7753	0265415/6.	0,7753
3	Tekovská Breznica	bývanie	3,2750	3,2750	0281682/9. 0261412/7.	0,8109
4	Tekovská Breznica	bývanie	0,5426	4,3790	0281682/9. 0261412/7.	0,5426
5	Tekovská Breznica	cintorín	0,2325	0,2325	0261412/7.	0,2325
prie- luky	Tekovská Breznica	bývanie	0,2105	0,2105	0281682/9. 0265415/6.	0,1655 0,0450
Spolu				8,8723		

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

V obci Tekovská Breznica je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Z verejného vodovodu je zásobovaná väčšina domácností. Akumulácia pitnej vody je vo vodojeme s objemom 150 m³. Zdrojom vody pre verejný vodovod je prameň Studnička (Q = 0,5 – 1,5 l/s), vrt HŠ 13 (Q = 2,0 l/s), vrt HŠ 15 (Q = 0,5 l/s). Vodné zdroje majú určené pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa.

Pri poklese výdatnosti vodných zdrojov (hlavne v letnom období) dochádza k poklesom prevádzkových tlakov pod hranicu 0,15 MPa a k prerušeniu plynulosti dodávky vody v najvyšších miestach spotrebiska. Plynulosť v dodávke vody ovplyvňujú aj poruchy na vodovodných prípojkách vybudovaných z oceľového materiálu.

Pre zabezpečenie bezpečného zásobovania obce pitnou vodou sa navrhuje prepojenie Západoslovenskej vodárenskej sústavy so Stredoslovenskou vodárenskou sústavou cez oblastné a skupinové vodovody Gabčíkovo a Žiar nad Hronom – Žarnovica – Hronský Beňadik. V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, v znení zmien a doplnkov sa prepojovacie potrubie vodárenských sústav navrhuje pozdĺž cesty III. triedy Tekovská Breznica – Rudno nad Hronom (DN 400).

Ďalším opatrením pre elimináciu problémov so zásobovaním pitnou vodou a pre pokrytie nárastu nárokov na zásobovanie sa navrhuje rozšírenie akumuláčnej kapacity (vodojemu). Pri existujúcom vodojeme sa navrhuje vybudovanie nového vodojemu s objemom 150 m³.

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 72 730 m³ na 75 234 m³ v roku 2030 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	72 730	75 234
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	2,306	2,386
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	3,690	3,817
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	6,642	6,871

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Tekovská Breznica sú evidované výhradné ložisko a prieskumné územia:

- výhradné ložisko 302 – Tekovská Breznica – Brehy – čadič tavný – s určeným dobývacím priestorom pre SKALEX NB, s.r.o., Banská Bystrica
- určené prieskumné územie P22/15 – Nová Baňa (nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy Au-Ag, Cu-Pb-Zn rudy)
- určené prieskumné územie P6/17 - Rudno (nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy Au-Ag, Cu-Pb-Zn rudy)

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Obec Tekovská Breznica je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE – Distribúcia, a. s. Kmeňové vonkajšie vedenie VN 22 kV vychádza z transformovne 110/22 kV v Žarnovici a vedie dolinou Hrona. V riešenom území vedie po severozápadnom okraji zastavaného územia obce.

Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k transformačným staniciam. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN. V obci je 9 transformačných staníc, z toho 3 slúžia pre výrobné areály. Transformačné stanice sú stožiarové. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám.

V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, v znení zmien a doplnkov sa navrhuje vedenie VVN 2x110 kV Kozárovce – Žarnovica (- Horná Ždaňa), z dôvodu zabezpečenia

dvojcestného zásobovania hlinikárne v Žiari nad Hronom. Elektrické vedenie VVN bude trasované nad obcou, po juhovýchodnom okraji zastavaného územia.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Vďaka vhodnej polohe existujúcich transformačných staníc vo vzťahu k navrhovaným rozvojovým plochám nie je potrebné budovanie nových. Navrhované riešenie počíta so zvyšovaním inštalovaného výkonu jednej existujúcej transformačnej stanice na 630 kVA, ktorá bude pokrývať energetické nároky rozvojových plôch č. 3 a 4. Ostatné rozvojové plochy budú zásobované z kapacitných rezerv existujúcich transformačných staníc.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre výrobné územie je spotreba elektrickej energie určená na základe odhadu. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 211 kW.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	6 b.j.	19
2	10 b.j.	32
3	18 b.j.	57
4	26 b.j.	82
6	–	5
prieluky	5 b.j.	16
Spolu		211

Zemný plyn

Obec je plne plynofikovaná od roku 1996. Primárnym zdrojom zemného plynu je regulačná stanica RS 1200, ktorá sa nachádza na západnom okraji obce. K regulačnej stanici je privedená VTL prípojka DN 100 PN 2,5 MPa, vysadená z vysokotlakového plynovodu DN 150 PN 2,5 MPa. Ďalšia VTL prípojka DN 100 PN 2,5 MPa je pre býv. farmu Mäsoprodukt, kde je tiež regulačná stanica. Distribučná sieť v obci je strednotlaková z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou, kde sa navrhujú nové strednotlakové plynovody.

Spotreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Potreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je 157 625 m³/rok.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

Rekapitulácia maximálneho prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q _H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q _R (m ³ /rok)
1	6	8,4	14550
2	10	14	24250
3	18	25,2	43650
4	26	36,4	63050
prieluky	5	7	12125
Spolu		91	157625

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Tekovská Breznica veľmi výhodnú polohu. Leží pri hlavných dopravných ťahoch, ktoré vytvárajú multimodálny dopravný koridor cestnej i železničnej dopravy. V bezprostrednej blízkosti obce je vedená rýchlostná cesta R1 Trnava – Zvolen (kategória R 22,5/100), ktorá je súčasťou medzinárodného cestného koridoru E571 a E58, štátna cesta I. triedy č. I/65 Nitra – Zvolen a železničná trať nadregionálneho významu č. 150 (Šurany) – Nové Zámky – Zvolen.

Rýchlostná cesta R1 je v danom úseku vedená po pravom brehu Hrona a v dotyku so zastavaným územím obce Tekovská Breznica, v jeho južnej časti. Najbližšie napojenie na rýchlostnú cestu R1 je pri Novej Bani a Hronskom Beňadiku.

Riešeným územím prechádza cesta III. triedy č. III/2511 Orovnica - Tekovská Breznica – Brehy. Okrem spojenia s uvedenými obcami zabezpečuje napojenie na komunikácie vyššej hierarchie – cestu I. triedy I/65 Nitra – Zvolen a prostredníctvom nej aj na rýchlostnú cestu R1. Cesta III/2511 je vedená stredom zastavaného územia obce Tekovská Breznica.

Cesta III. triedy je v riešenom území upravená v kategórii C 6,5/60. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo jej dopravné zaťaženie 1347 voz./24 hod. Z tohto objemu predstavuje nákladná doprava len 18,4%. Ide teda o dopravu, ktorá má cieľové miesto v obci Tekovská Breznica.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Po ľavom brehu Hrona je vedená železničná trať č. 121 Palárikovo – Hronská Dúbrava (s pokračovaním do Lučenca a Košíc) je dvojkolajová, elektrifikovaná. Samotným riešeným územím neprechádza.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Kostru dopravnej siete obce Tekovská Breznica tvorí cesta III. triedy. Predstavuje os zastavaného územia obce, na ktorú sa z oboch strán napájajú viaceré miestne komunikácie. Cesta III. triedy v zastavanom území mení smerové vedenie v pravouhlej zákrute. Miestne komunikácie tvoria zokruhovanú sieť, len niektoré majú charakter slepých komunikácií bez otočísk. V rovinnej časti zastavaného územia majú komunikácie priamy priebeh, vo vyššie položených častiach zastavaného územia sa ich priebeh prispôbuje reliéfu.

Miestne komunikácie je možné zaradiť do najnižších funkčných tried C2, C3, D1. Ich stav je prevažne nevyhovujúci. Niektoré miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa navrhujú dobudovať, resp. rekonštruovať v kategóriách MO(K) 7/30, MO(K) 6/30. Osobitne je potrebná rekonštrukcia a rozšírenie miestnej komunikácie pozdĺž toku Breznica. Miestne komunikácie funkčnej triedy C2 treba upraviť v kategórii MO 7,5/40. Upokojené komunikácie funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované a rozšírené tak, ako to umožňujú priestorové pomery. Súčasne je potrebné odstrániť líniové, prípadne bodové dopravné závady. Za najzávažnejšiu bodovú dopravnú závalu je možné považovať nevyhovujúce vyústenie priečnej komunikácie D1 na prieťah cesty III. triedy, ktoré je potrebné prebudovať.

Pre dopravnú obsluhu navrhovaných rozvojových plôch je potrebné vybudovať nové miestne komunikácie. Miestna komunikácia funkčnej triedy C3, kategórie MO 7/30 sa vybuduje pre dopravnú obsluhu rozvojovej plochy č. 1. Ostatné rozvojové plochy č. 2, 3, 4 budú obsluhované navrhovanými upokojenými komunikáciami funkčnej triedy D1.

Okrem toho sa navrhuje vzájomné zokruhovanie dvoch existujúcich miestnych komunikácií funkčnej triedy C3, ktoré sú v súčasnosti slepo ukončené. Navrhované miestne komunikácie sú riešené ako dopravné okruhy, s vylúčením slepých komunikácií. Do ich úplného dobudovania a zokruhovania je však potrebné aplikovať dočasné riešenie v podobe obratísk. Celková dĺžka navrhovaných miestnych komunikácií je 1660 m.

Prevažne nespevnenými komunikáciami – poľnými a lesnými cestami sú dopravne obsluhované lesy a pasienky v rámci katastrálneho územia. Hlavné komunikácie sa navrhujú rekonštruovať v parametroch P4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybňami, ostatné v parametroch P3,5/30, resp. P3,0/30.

Celkový prehľad navrhovaných komunikácií podľa funkčných tried

Rozvojová plocha č.	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
1	C3 – MO 7/30	281
2	D1 – MOU	173
3	D1 – MOU D1 – MOU	283 98
4	D1 – MOU	718
zokruhovanie	C3 – MO 7/30	107

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky sú vybudované na prieťahu cesty III. triedy centrálnou časťou zastavaného územia obce. Ich stav a šírkové parametre vyhovujú. Inde chodníky chýbajú, najmä z dôvodu stiesnených priestorových pomerov. Vzhľadom k nízkej intenzite dopravy na týchto cestách absencia chodníkov nepredstavuje bezprostredné riziko kolízií automobilovej dopravy a pešieho pohybu. Chodníky sa však navrhujú dobudovať na celom prieťahu zastavaným územím obce (miestami bude pre stiesnené priestorové podmienky nevyhnutné prekrytie otvorených dažďových rigolov). Výhľadovo sa odporúča chodník predĺžiť až do obce Orovnica, resp. vybudovať združený cyklistický a peší chodník v úseku Tekovská Breznica – Orovnica.

V nových rozvojových plochách – obytných uliciach sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3.

Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. Navrhuje sa vyznačiť cyklistická trasa po ceste III. triedy č. III/2511, ktorá bude prepájať Tekovskú Breznicu so susediacimi obcami Orovnica a Brehy. Pokračovanie tejto cyklistickej trasy bude viesť po úpätí Štiavnických vrchov, kde je možné na jednom úseku využiť účelovú asfaltovú cestu k bývalej veľkovýkrmi. Ďalej by cyklotrasa pokračovala do k.ú. Hronský Beňadik a k.ú. Rybník.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce (pri obecnom úrade) a pri zariadeniach občianskej vybavenosti (pri základnej škole, zariadení sociálnych služieb), ako aj pri cintoríne a bytových domoch. Parkoviská kapacitne postačujú súčasným potrebám. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel v zmysle ustanovení STN 73 6110/Z2. Nové verejné parkoviská nie sú nenavrhované.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy priemyselnej výroby. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov a stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity drobného výrobu. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci Tekovská Breznica je vybudovaná splašková kanalizácia, ktorá pokrýva väčšinu ulíc v zastavanom území obce. Potrubie je z rúr DN300, z materiálu PVC korugovaného. Čistiareň odpadových vôd pre 1500 E.O. je situovaná pri športovom areáli. Recipientom vyčistených vôd je rieka Hron.

V hodnotenej ÚPD sa systém existujúcej kanalizácie obce zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových plôch. V navrhovaných koridoroch miestnych komunikácií bude kanalizačné potrubie umiestnené pod vozovkou.

Všetky navrhované rozvojové plochy budú odkanalizované gravitačne. Rozšírená stoková sieť bude z potrubí PVC DN 300 mm. Kanalizačné prípojky budú z PVC, jednoduché (DN 150) alebo združené (DN 200), realizované pripojením cez odbočku 300/150(200). Pripojenie nehnuteľností bude cez revíziu šachtu umiestnenú na verejnom priestranstve. Gravitačná kanalizácia bude navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2030) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 49 521 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	75 234
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	2,386
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ max}$ (l/s)	3,817
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ min}$ (l/s)	6,871

3. Odpady

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Netriedený komunálny odpad sa v obci pravidelne zbiera a odváža na regionálnu skládku odpadu. Obec má zavedený triedený zber odpadu pre väčšinu komodít. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov.

V návrhu územného plánu obce sú zahrnuté odporúčania rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča aj v navrhovaných uliciach rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu. Zberný dvor sa navrhuje umiestniť v hospodárskom dvore družstva. Jeho súčasťou bude aj priestor pre umiestnenie zeleného odpadu, biologicky rozložiteľného odpadu, drobného stavebného odpadu, prípadne aj kompostovisko.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia (t.j. do roku 2030) dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území 1 uzatvorenú a rekultivovanú skládku, ktorá sa nachádza pri ceste III. triedy do obce Brehy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia medzi opatreniami na zlepšenie kvality životného prostredia navrhuje okrem iného „uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie divokých skládok“.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami. Hlavný líniovým zdrojom hluku je rýchlostná cesta R1. Protihluková stena chráni pred nadmerným hlukom len južnú časť zastavaného územia obce. Navrhuje sa predĺženie protihlukovej steny v smere na Novú Baňu tak, aby sa bola zabezpečená ochrana celého zastavaného územia obce Tekovská Breznica. Taktiež sa odporúča posilnenie izolačnej zelene pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce. Nové rozvojové plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť sa mimo zastavaného územia obce nenavrhuje pri ceste III. triedy ani v blízkosti rýchlostnej cesty, nepriaznivé vplyvy z dopravy sa tu preto nepredpokladajú.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – väčšina riešeného územia má nízke radónové riziko, len na nive Hrona, vrátane zastavaného územia obce je stredné radónové riziko. Návrh územnoplánovacej dokumentácie preto stanovuje ako podmienku „pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia“.

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 6-7° MSK-64. Najznámejšie silné zemetrasenie (8° - 9°) v roku 1443 údajne zničilo starú Banskú Štiavnicu.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Tekovská Breznica relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce Tekovská Breznica (okres Žarnovica, Banskobystrický kraj) je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, kompaktného tvaru, s výmerou 2981 ha. Hustota osídlenia dosahuje 41 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Nová Baňa – na severe
- k.ú. Brehy – na východe
- k.ú. Rybník, k.ú. Čajkov, k.ú. Devičany, k.ú. Pukanec – na juhu
- k.ú. Orovnica, k.ú. Hronský Beňadik – na západe

Katastrálne hranice na istom úseku tvorí rieka Hron, na východe prebieha katastrálna hranica hrebeňom Štiavnických vrchov, na západe po úpätí svahu a po okraji lesného porastu a hranicu s k.ú. Brehy tvorí prevažne Liešňanský potok.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je spojitý a je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Štiavnické vrchy. Prevažná časť riešeného územia spadá do podcelku Hodrušská hornatina, len pás na nive Hrona do podcelku Slovenská brána.

Obec Tekovská Breznica leží na juhozápadných svahoch Štiavnických vrchov, na ľavej strane Hrona, v Žarnovickom prelome. Štiavnické vrchy zaberajú podstatnú časť riešeného územia.

Reliéf je členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 186 do 746 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje hranici s k.ú. Hronský Beňadik v údolnici toku Hron, najvyššiu na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia na kóte Priesil (746 m n.m.). Stred obce je vo

výške 200 m n.m. Výškový rozdiel v rámci katastrálneho územia je značný a predstavuje 560 m.

Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu. Rovinný reliéf má úzka niva Hrona, pahorkatinný reliéf má pás nižšieho plošinného predhoria medzi zastavaným územím a vrchovinou. Väčšina riešeného územia má vrchovinový reliéf.

Osobitým prvkom z hľadiska geomorfológie i geológie je Putikov vŕšok, ktorý predstavuje dobre zachovaný sopečný kužeľ a rozsiahly lávový príkrov s rozlohou takmer 4 km². Lávové prúdy čadiča a prejavy explozívnej činnosti sa rozprestierajú v trojuholníku Chválenská dolina – Hron – Liešňanská dolina. Ukážkou tečenia lávy je výrazný lávový prúd v lokalite Peťovo. Od hranice lesa sa tiahne v dĺžke asi 300 m, má šírku okolo 25 m a výšku 4 m nad okolitým terénom. Je to najmladší vulkán Západných Karpát. V južnom svahu troskového kužeľa sa zachovala sopečná jaskyňa, nazývaná Sezam.

Horninové prostredie

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Štiavnické vrchy. Prevažná časť riešeného územia spadá do podcelku Hodrušská hornatina, len pás na nive Hrona do podcelku Slovenská brána.

Obec Tekovská Breznica leží na juhozápadných svahoch Štiavnických vrchov, na ľavej strane Hrona, v Žarnovickom prelome. Štiavnické vrchy zaberajú podstatnú časť riešeného územia.

Reliéf je členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 186 do 746 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje hranici s k.ú. Hronský Beňadik v údolnici toku Hron, najvyššiu na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia na kóte Priesil (746 m n.m.). Stred obce je vo výške 200 m n.m. Výškový rozdiel v rámci katastrálneho územia je značný a predstavuje 560 m.

Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu. Rovinný reliéf má úzka niva Hrona, pahorkatinný reliéf má pás nižšieho plošinného predhoria medzi zastavaným územím a vrchovinou. Väčšina riešeného územia má vrchovinový reliéf.

Osobitým prvkom z hľadiska geomorfológie i geológie je Putikov vŕšok, ktorý predstavuje dobre zachovaný sopečný kužeľ a rozsiahly lávový príkrov s rozlohou takmer 4 km². Lávové prúdy čadiča a prejavy explozívnej činnosti sa rozprestierajú v trojuholníku Chválenská dolina – Hron – Liešňanská dolina. Ukážkou tečenia lávy je výrazný lávový prúd v lokalite Peťovo. Od hranice lesa sa tiahne v dĺžke asi 300 m, má šírku okolo 25 m a výšku 4 m nad okolitým terénom. Je to najmladší vulkán Západných Karpát. V južnom svahu troskového kužeľa sa zachovala sopečná jaskyňa, nazývaná Sezam.

Záujmové územie sa v zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Vass et al., 1986) nachádza v regióne Štiavnické vrchy. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú andezity viacerých generácií produkované počas činnosti Štiavnického stratovulkánu a sedimenty neogénu a kvartéru údolnej nivy rieky Hron. Neogén je v záujmovom území zastúpený formáciou neovulkanitov – sopečnými tufmi a tufitmi (baden – spodný panón), andezitovými prúdmi (baden – sarmat), ryolitmi (vrchný sarmat – spodný panón), čadičom (pleistocén). Najväčšia časť vznikla koncom bádenu v druhej andezitovej fáze.

Kvartér v záujmovom území reprezentujú predovšetkým terasové náplavy (štrky a piesčité hliny) rieky Hron. Prevažujú fluvialne sedimenty súvislej dnovej štrkovej akumulácie a nivných terás (risské stupne stredného pleistocénu). Predstavujú priemerne 0,5 km široký pruh údolnej nivy Hrona a tvoria dnovú výplň dolín jeho prítokov. Na povrchu sú zastúpené hlinami a ílmi stredne až vysokoplastickými a v ich podloží štrkami s prímесou jemnozrnnej zeminy a hlinitými štrkami, ojedinele i piesčitými štrkami. Staršie terasové štrky sú zriedkavé. Rozsiahle sú výskyty najmä hlinitých svahovín. V hornatých častiach je kvartér nepatrný (hlinito-kamenité sutiny, svahové hliny, hlinito - štrkové náplavy potokov).

Podľa geologickej mapy tvoria prevažnú väčšinu katastrálneho územia neovulkanity. Lávový prúd z Putikovho vršku predstavuje alkalické bazaltové vulkanity (čadičový prúd). Inde sú lávové prúdy pyroxenických andezitov (neovulkanity stredného miocénu až stredného - mladšieho bádenu), v južnej časti riešeného územia sú to lávové prúdy amfibolicko-pyroxenických andezitov (neovulkanity stredného miocénu až resp. staršieho - stredného sarmatu).

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia sú v riešenom území rôznorodé podmienky. Katastrálne územie obce Tekovská Breznica spadá do viacerých klimatických okrskov teplej klimatickej oblasti a sčasti aj do mierne teplej klimatickej oblasti:

- oblasť mierne teplá (M), okrskov mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový (M3) – predstavuje vyššie položené časti, t.j. vrchovinovú časť katastrálneho územia
- teplá oblasť (T), okrskov teplý, mierne vlhký, s miernou zimou (T6) – predstavuje len dolinu Hrona a južnú časť katastrálneho územia

Mierne teplá oblasť má priemerný počet letných dní v roku menej ako 25. Júlový priemer teploty je nižší ako 16 °C. Teplá oblasť je charakteristická počtom letných dní 50 a viac s teplotou vzduchu nad 25 °C a viac. V okrsku T6 sú priemerné januárové teploty vyššie ako – 3 °C.

Podľa klimaticko-geografických typov (Atlas krajiny SR, 2002) patria najnižšie položené časti v kotline do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, mierne vlhkého, s chladnou zimou. Klíma je tu charakterizovaná teplou kotlinovou klímou s dlhým teplým letom, krátkym prechodným obdobím s mierne teplou jarou a jeseňou a krátkou chladnou zimou

s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Hornatinová časť riešeného územia patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplého, mierne vlhkého, vrchovinového.

Priemerná ročná teplota na stanici Nová Baňa je 8,4 °C. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január. Priemerný počet letných dní v roku (viac 25 °C) je 45. Priemerný počet ľadových dní v roku (menej 0,1 °C) je 40. Priemerná dĺžka oslnenia za rok predstavuje 3915 hodín.

Ročný úhrn zrážok je 750 – 850 mm, pričom dolná hranica platí pre nižšie položené časti, horná hranica sa týka vrcholových častí pohoria. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace (jún a júl), naopak minimálne množstvo spadne od januára do apríla. Priemerný počet dní so zrážkami viac ako 1 mm je v oblasti Novej Bane 98,2 dní, viac ako 5 mm 45,5 dní. Snehová pokrývka sa v oblasti vyskytuje v priemere 50,2 dní ročne a jej priemerná výška je 12,3 cm.

Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Nová Baňa

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
8,4	-3,0	-1,0	3,4	8,8	13,6	16,8	19,0	17,8	14,0	8,5	4,2	-0,4

Zdroj: SHMÚ

Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Bzovík

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
754	49	52	52	50	74	75	80	71	47	67	74	63

Zdroj: SHMÚ

Častosť smerov vetra v % – stanica Nová Baňa

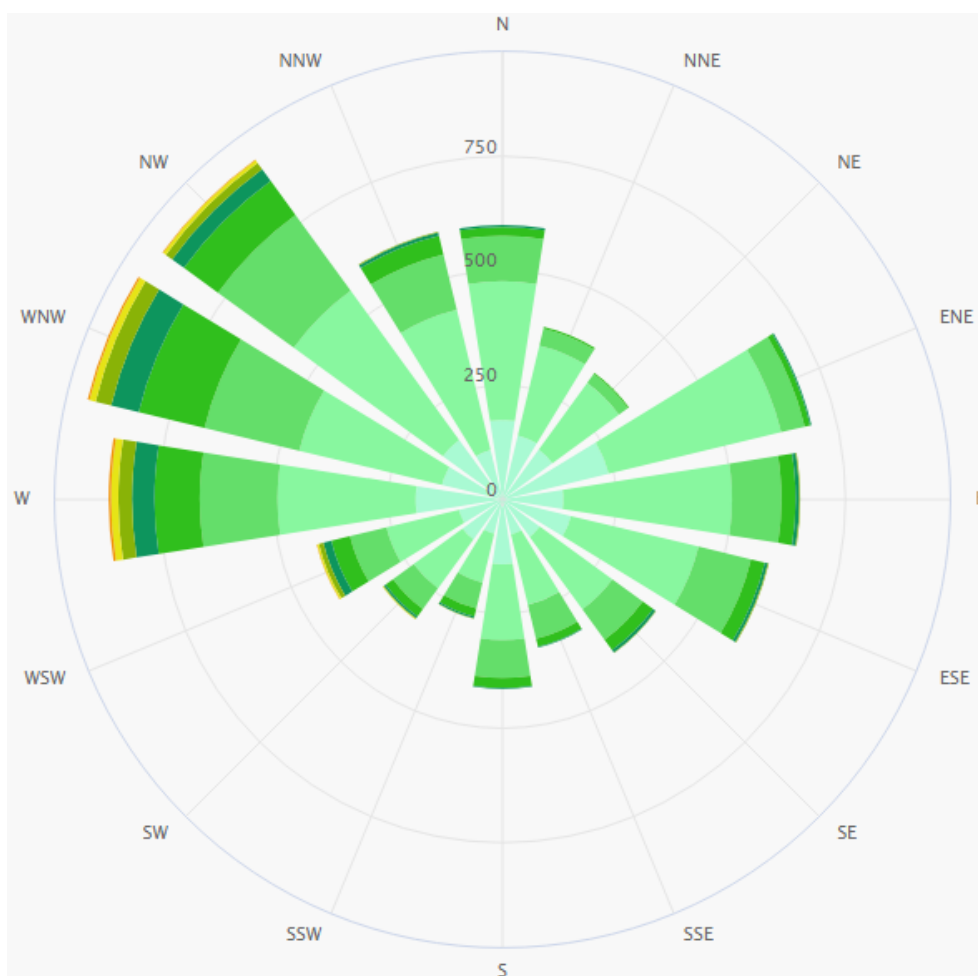
S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
1,4	26,6	7,7	5,1	8,1	10,7	5,6	4,2	19,2

Zdroj: SHMÚ

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Prevládajúcim vzdušným prúdením v riešenom území je severovýchodné, t.j. v smere údolia Hrona. Všeobecne však oblasť patrí k relatívne málo veterným oblastiam s priemernou rýchlosťou vetra 1 – 2,5 m/s.

Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami riešené územie spadá do kategórie mierne inverzných polôh. Inverzné teplotné pomery sa vyskytujú v doline Hrona.

Obr.: Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

3. O vzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Stav ovzdušia v obci je ovplyvnený existujúcimi strednými a veľkými zdrojmi znečistenia, ktoré sa nachádzajú v meste Nová Baňa, ako aj intenzívnou automobilovou dopravou na rýchlostnej ceste R1 (líniový zdroj znečistenia). V Novej Bani je prevádzkovaných niekoľko veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, najmä v súvislosti s výrobou minerálnych vlákien (Knauf Insulation a.s., Cortizo Slovakia, a.s.). Dochádza aj k diaľkovému prenosu emisií z výroby hliníka v Žiari nad Hronom, ktorý je od riešeného územia vzdialený 35 km.

Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo v posledných dvoch dekádach k poklesu. Dôvodom tohto vývoja bol útlm priemyslu a plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov v obci a okolitých sídlach. V posledných rokoch oživením priemyselnej výroby dochádza k opätovnému prudkému rastu emisií. V obci bol evidovaný stredný zdroj znečisťovania ovzdušia – kotolňa farmy (veľkovýkrme), ktorá však už bola zrušená. V okrese Žarnovica je evidovaných 6 veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a 54 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Žarnovica podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2011	72,597	269,041	92,152	94,928	10,444
2012	52,181	304,256	79,673	53,859	12,413
2013	52,857	288,970	83,983	57,894	11,621
2014	74,387	287,392	178,178	162,084	18,117
2015	77,514	334,090	196,216	174,104	22,042

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Hydrologicky riešené územie patrí do povodia rieky Hron. Patrí k veľkým slovenským riekam – tok II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,5 km². Pre Hron je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až apríli a s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Výrazné podružné zvýšenie sa prejavuje koncom jesene a začiatkom zimy. Hron má hydrologické číslo povodia 4-23-04-084, priemerný dlhodobý ročný prietok je 46 m³/s, Q365 = 11,41 m³/s. Pravý breh Hrona tvorí hranicu riešeného územia. V doline tečie smerom na juhozápad, pričom výrazne meandruje.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Hron do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Priemerné mesačné prietoky na rieke Hron m³/s – stanica Brehy

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	34,76	47,27	82,54	99,31	66,86	49,57
	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
	36,62	28,75	25,62	32,39	48,49	47,98

Zdroj: SHMÚ

Extrémne prietoky na rieke Hron m³/s – stanica Kamenín, r.k. 10,9

Q _{max} 2004	Q _{max} 1992 - 2003	Q _{max} 10	Q _{max} 50
244,0	555,5	695,0	980,0
Q _{min} 2004	Q _{min} 1992 - 2003	Q _{max} 20	Q _{max} 100
8,365	7,037	810,0	1125,0

Zdroj: SHMÚ

Katastrálnym územím ďalej tečú drobné vodné toky, ktoré sú ľavostrannými prítokmi Hrona: Liešňanský potok (tvorí hranicu s k.ú. Brehy), Chválenský potok, Breznica a ďalšie bezmenné drobné vodné toky. Všetky pramene v riešenom území, s výnimkou Liešňanského potoka, ktorý priteká z k.ú. Pukanec. Vodnosť týchto tokov je nízka. Výrazne kolíše v priebehu roka v závislosti na povrchových zrážkach.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinnno-nízinnej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu. Maximálny prietok majú vodné toky vo februári až apríli a minimálny prietok v septembri, decembri a januári. K výraznému podružnému zvýšeniu vodnosti dochádza koncom jesene.

Plochy pozemkov vedené v k.ú. ako vodné plochy majú výmeru 6,2 ha, t.j. 0,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Väčšina tejto výmery pripadá na vodné toky; pri Hrone je jedno menšie jazierko.

Hydrogeologické pomery

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska riešené územie spadá do 2 rôznych rajónov:

- Q 080 Kvartér nivy Hrona a Slatiny od Slovenskej Lupče po Tlmače (len niva Hrona)
- V 088 Neovulkanity severných svahov Štiavnických vrchov a Javoria (takmer celé k.ú.)

Geologická stavba územia nevytvára priaznivejšie podmienky pre sústreďovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Zásoby podzemnej vody sú nevýznamné. Kolektorom podzemnej vody sú sedimenty kvartéru a piesčité a štrkovo-piesčité polohy neogénu. Územie vulkanického komplexu je na pramene chudobné, výdatnosť nad 0,5 l/s je vzácna. Sú obyčajne puklinovo-vrstevného typu a vyvierajú na styku prúdov andezitu s menej priepustnými sedimentmi. Podzemná voda je dopĺňaná zo zrážok. Koeficient filtrácie môže dosahovať hodnoty rádovo $k_f = 10^{-5} - 10^{-7}$ m/s. Prevažujúci smer prúdenia podzemnej vody je v smere toku Hrona – t.j. smerom na juhozápad.

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani zdroje minerálnych vôd.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových vôd sa sleduje na rieke Hron. Monitoring SHMÚ sa pravidelne vykonáva na profiloch Žiar nad Hronom, Žarnovica a Kalná nad Hronom. V profile Žarnovica je kvalita vody ovplyvňovaná odpadovými vodami z banskej, hutnej, drevo- a kovospracujúcich prevádzok. Vo väčšine ukazovateľov (kyslíkový režim, nutrienty, biologické ukazovatele) je v III. triede kvality (znečistená voda). Najhoršia V. trieda kvality (silno znečistená voda) je z hľadiska mikrobiologických ukazovateľov. V Novej Bani pritekajú odpadové vody s obsahom minerálnych vlákien pri výrobe izolačných materiálov

a odpadové vody zo závodu Cortizo Slovakia. Zdrojom znečistenia sú aj komunálne odpadové vody miest a obcí.

Znečistenie drobných vodných tokov v území nebolo zisťované. Nad zastavaným územím obce sa predpokladá len minimálna miera znečistenia. Analýzy kvality povrchových vôd sa vykonávajú iba na veľkých vodných tokoch a vodných nádržiach s objemom nad 1 mil. m³.

Znečistenie podzemných vôd sa v území nepredpokladá. Kvalita vody vo vodnom zdroji, z ktorého je obec zásobovaná pitnou vodou, spĺňa hygienické limity.

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. boli poľnohospodársky využívané pozemky v riešenom území ustanovené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Kvalita povrchových vôd na Hrone na vybraných profiloch

Profil / ukazov. podľa STN 75 7221	A	B	C	D	E	F
Žarnovica	III	I	III	III	V	II
Kalná n./ Hronom	II	II	III	III	IV	IV

5. Pôdne pomery

Z hľadiska pôdných typov je riešené územie značne diferencované. Na zaplavovanej nive Hrona sa vyvinuli fluvizeme, v hornatej časti na vulkanických zvetralinách vznikli kambizeme a hnedé lesné pôdy.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 05 – fluvizeme typické, ľahké v celom profile, vysychavé
- 06 – fluvizeme typické, stredne ťažké
- 08 – fluvizeme glejové, stredne ťažké, (povrchovo oglejené)
- 61 – kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)
- 65 – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 77 – kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké
- 81 – kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25o, stredne ťažké až ťažké

- 83 – kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-250, stredne ťažké až ťažké

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území Tekovská Breznica sú zaradené podľa BPEJ do 5. a 6. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Na poľnohospodárskej pôde sú vybudované odvodňovacie kanály, ako aj detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 15°, ktoré sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Vodná erózia sa v riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou a hĺbkovou korytovou eróziou vodných tokov.

K veternej erózii pôd dochádza len výnimočne na ornej pôde. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie minimálne.

Na lesnej pôde je južne od obce na svahoch na svahoch Hrádku a v doline Hrona evidovaný 1 stabilizovaný zosuv a 1 potenciálny zosuv.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná. Potenciálnym zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba, hnojenie organickými a chemickými hnojivami a chemická ochrana rastlín.

6. Fauna, flóra

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu pred karpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu Slovenské stredohorie a podokresu Štiavnické vrchy.

Podľa zoogeografického členenia (Čepelák, 1980) patrí riešené územie do živočíšneho regiónu Západné Karpaty, južného okrsku. Podľa terestrického biocyklu leží dotknuté územie v provincii listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časti (Miklós, Hrnčiarová et al. 2002).

Lesná vegetácia

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*) – predstavujú väčšinu riešeného územia. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer*

campestre) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).

- podhorské bukové lesy (*Fs – Fagenion p.p., Dentario bulbiferae-Fagetum*) – táto jednotka sa nachádza vo vyšších polohách Štiavnických vrchov. Reprezentovaná je lesnými spoločenstvami druhov buk lesný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor horský (*Acer platanoides*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), kostrava horská (*Festuca drymeja*), lipkavec marinkový (*Gallum odoratum*)
- bukové a jedľovo-bukové lesy (*F – Dentario glandulosae-Fagetum*) - táto jednotka sa nachádza len na malej ploche vo vrcholovej polohe Štiavnických vrchov. Patria sem spoločenstvá zmiešaných lesov, ktoré vytvára buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jedľa biela (*Abies alba*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka deväťlistá (*Dentaria enneaphyllis*).
- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek – tvrdé lužné lesy (*U – Ulmenion*) – nachádzali sa na nive Hrona. V stromovej vrstve sa uplatňujú najmä tvrdé lužné dreviny s bohatým a druhovo pestrým bylinným porastom brest hrabolistý (*Ulmus minor*), brest väzový (*Ulmus laevis*), dub letný (*Quercus robur*), baza čierna (*Sambucus nigra*), cesnak medvedí (*Allium ursinum*), veternica iskerníkovitá (*Anemone Ranunculoides*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie mierne odlišuje. Dolina Hrona a prechodové nižšie polohy predhoria Štiavnických vrchov sú odlesnené. V Štiavnických vrchoch sú rozsiahle dubové a bukové lesy. Z juhu prenikajú mnohé xerofilné a xerothermné druhy panónskeho alebo mediteránneho pôvodu.

Druhové zloženie lesa v zásade rešpektuje potenciálnu prirodzenú vegetáciu. Z hľadiska drevinovej skladby majú najväčšie zastúpenie buk (55,21%), dub (17,36%), hrab (13,81%) a cer (7,38%). Viac ako 1%-ný podiel majú ďalej borovica (1,38%), javor (1,28%) a smrek (1,04%). Lesy sa využívajú prevažne ako hospodárske lesy (86% na výmere 1880,33 ha), zvyšok predstavujú ochranné lesy. Lesné plochy majú výmeru 4597,5 ha, t.j. 51,8% z výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza na trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí a poľných ciest, vo výmoľoch a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajnotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufrčná, hydrická, atď. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Líniový doprovod vodným tokom vytvárajú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha (*Padus avium*). Stromoradia pozdĺž poľných ciest v nižších polohách tvoria agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), orech kráľovský (*Juglans regia*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*), inde aj hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), topoľ osikový

(*Populus tremula*), vrba popolavá (*Salix cinerea*), dub cerový (*Quercus cerris*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), dub cerový (*Quercus cerris*), miestami sa vyskytuje aj brest horský (*Ulmus glabra*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V rámci krovinnej etáže sa často vyskytujú svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), ruža šípová (*Rosa canina*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), čremcha strapovitá (*Padus racemosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), vtáci zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*).

Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci trvalých trávnych porastov.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky a pasienky. V riešenom území predstavujú dominantné využitie poľnohospodárskej pôdy a na celkovej výmere poľnohospodárskej pôdy majú trvalé trávne porasty podiel až 52,9 %. Vytvárajú rozsiahle plochy, členené nelesnou drevinovou vegetáciou a prerušované v západnej časti katastrálneho územia ornou pôdou a vo východnej časti prevažne lesnými porastmi. Nachádzajú sa najmä v ťažšie dostupných polohách a na svahoch, ktoré neboli vhodné ako polia. Nevypášané pasienky sú postihnuté sukcesiou a zarastajú krovinami. Zmena lúčnych biotopov sa prejavuje ochudobnením biodiverzity, hlavne o druhy viazané na pôvodné spoločenstvá.

Značnú časť trvalých trávnych porastov tvoria biotopy európskeho významu a biotopy národného významu – Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky. Nad trávami tu prevažujú širokolisté byliny: jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*), betonika lekárska (*Betonica officinalis*), červenohlávk obyčajný (*Prunella vulgaris*), ľan žltý (*Linum flavum*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*) a zvonček konáristý (*Campanula patula*). Z lesných druhov sú tu zastúpené ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), kokorík mnohokvetý (*Polygonatum multiflorum*), prasatnica jednoúborová (*Trommsdorffia uniflora*), kozinec bezbyľový (*Astragalus exscapus*), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*), deväťorník veľkokvetý (*Helianthemum grandiflorum*), krvavec lekársky (*Sanguisorba officinalis* L.). Na hospodársky využívaných pasienkoch rastie napríklad rebríček obyčajný (*Achillea millefolium* L.), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), stoklas mäkký (*Bromus hordeaceus*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata* L.), štiav lúčny (*Rumex acetosa*).

Trvalé trávne porasty majú výmeru 335,3 ha, t.j. 11,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda

Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde. Nachádzajú sa v najnižšie položenej časti katastrálneho územia, v úzkom pruhu na nive Hrona. Kolektívizáciou boli pôvodne menšie pásové políčka zlúčené do veľkoblokových celkov.

Orná pôda má výmeru 257,9 ha, t.j. 8,7 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Trvalé kultúry

V minulosti bolo v územie rozšírené ovocinárstvo, v súčasnosti na tieto tradície nadväzuje spoločnosť Amazonit, s.r.o. Ovocné sady sú na výmere 41,7 ha a vinice na výmere 57,4 ha. Nachádzajú sa severne od zastavaného územia obce.

Sídelná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, na záhumienkoch. Záhrady majú celkovú výmeru 30,9 ha, t.j. 1 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Drevinová vegetácia sa sporadicky nachádza v rozšíreniach ulíc a miestami pozdĺž potokov. Z hľadiska drevinovej skladby sa vyskytujú lipa, breza, menej vhodná je výsadba ihličnatých drevín – smrekov, jedlí, tují.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Tekovská Breznica

Druh pozemku	výmera v m²
orná pôda	2579519
chmeľnice	0
vinice	57472
záhrady	308811
ovocné sady	41764
trvalé trávne porasty	3352719
lesné pozemky	22239330
vodné plochy	61615
zastavané plochy a nádvorá	828013
ostatné plochy	339647
spolu – k.ú.	29808890

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V riešenom území sa nachádza rôznorodé prostredie, ktoré vytvára podmienky pre rôzne živočíšne druhy. Nachádzajú sa tu živočíchy viazané na listnaté lesy, ale aj živočíšstvo lúk, pasienkov, polí, viníc, sadov, sídiel. Viaceré druhy, ktoré sa územím bežne vyskytovali len v nedávnej minulosti, sa dnes z tohto okolia vytratili celkom, alebo sú zriedkavé.

Zoocenózy listnatých lesov charakterizujú indikačné druhy avifauny typické pre listnaté lesy. Sú to predovšetkým brhlík lesný (*Sitta europaea*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), holub plúžik (*Columba oenas*), kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), glezg lesný (*Coccothraustes coccothraustes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), sova obyčajná (*Strix aluco*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), zo vzácnejších druhov vtákov ojedinele aj výr skalný (*Bubo bubo*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*). Drobné zemné cicavce v lesnom komplexe zastupuje ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), plch veľký (*Glis glis*) a piskor obyčajný (*Sorex araneus*). Z netopierov sa vyskytuje netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*) i ďalšie druhy, vrátane vzácného podkovára veľkého (*Rhinolophus ferrumequinum*). Z drobných cicavcov je to veverka stromová (*Sciurus vulgaris*), kuna hôrna (*Martes martes*), z väčších cicavcov srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scropha*). V posledných rokoch bol hlavne v okolí lokalít Holý vrch, Jabloňová a Havran zaznamenaný výskyt medveďa hnedého (*Ursus arctos*).

Zoocenózy brehových porastov a vodných tokov obývajú hniezdiče krovitej a stromovej etáže, a to hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), slávik obyčajný (*Luscinia megyrhynchos*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), straka obyčajná (*Pica pica*), drozd čierny (*Turdus merula*) a.i. Pre cicavce je tento priestor často jediným existenčným priestorom v otvorenej krajine. Charakteristickí zástupcovia sú v ňom líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), kuna hôrna (*Martes martes*), lasica obyčajná (*Mustella nivalis*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*).

Zoocenózy lúk a pasienkov - z typických obyvateľov lúčnych biotopov sa z obojživelníkov vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), bežne sa vyskytujú tri druhy skokanov - skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) a skokan štíhly (*Rana dalmatina*), pomerne hojná je salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) a mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), z plazov jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), z vtákov v prostredí lúk loví orol krikľavý (*Aquila pomarina*), žije tu jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), cibík chocholatý (*Vanellus vanellus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), strnádka lúčna (*Emberiza calandra*). Z cicavcov sa vyskytuje jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), bielozubka bielobruchá (*Crocidura leucodon*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), myška drobná (*Micromys minutus*), syseľ obyčajný (*Citellus citellus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), lasica obyčajná (*Mustella nivalis*), jazvec obyčajný (*Meles meles*) a srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Technické a administratívne stavby sú prvkom v prostredí, ktoré viažu na seba synantropné druhy živočíchov – vrabca domového (*Passer domesticus*), žltochvosta domového (*Phoenicurus ochruros*), belorítky domovej (*Delichon urbica*). Z cicavcov je to krt obyčajný (*Talpa europaea*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), jež obyčajný východoeurópsky (*Erinaceus europaeus*).

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení, priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka. Takéto antropomorfné štruktúry sú v riešenom území zastúpené len v malej miere.

Z hľadiska stupňa antropickej premeny prvkov využitia zeme v sledovanom území prevládajú prírode blízke prvky nad prvkami umelými. Priestorové usporiadanie prvkov, a tým aj štruktúra krajiny, je pestrá, formácie prvkov sa striedajú alebo prelínajú.

Reliéf sa uplatňuje ako výrazný prvok podporujúci priestorové pôsobenie urbanistickej štruktúry a jej jednotlivých prvkov. Poloha obce v údolí umožňuje atraktívne pohľady na obec a okolitú krajinu z okolitých vrchov od Novej Bane (Havrania skala), ako aj z vyvýšených častí zastavaného územia.

Silne zvlnený reliéf je rozčlenený hlbokými dolinami vodných tokov, pozdĺž ktorých sa na dolnom toku sformovala charakteristická potočná radová zástavba. Je pôsobivo zakomponovaná do krajiny – vkladá do úzkych dolín. Lesná krajina, v ktorej sa strieda les s menšími plochami lúk a pasienkov vytvára malebné scenérie. V riešenom území a jeho blízkosti sa nachádza viacero lokalít atraktívnych z krajinárskeho hľadiska:

- Prírodná pamiatka Putikov vršok – predstavuje dobre zachovaný sopečný kužeľ a rozsiahly lávový príkrov s rozlohou takmer 4 km². Lávové prúdy čadiča a prejavy explozívnej činnosti sa rozprestierajú v trojuholníku Chválenská dolina – Hron – Liešňanská dolina. Ukážkou tečenia lávy je výrazný lávový prúd v lokalite Peťovo. Od hranice lesa sa tiahne v dĺžke asi 300 m, má šírku okolo 25 m a výšku 4 m nad okolitým terénom. Je to najmladší vulkán Západných Karpát. V južnom svahu troskového kužeľa sa zachovala sopečná jaskyňa, nazývaná Sezam.
- Štamproch, Háj, Havrania skala a Červená skala – ide o lokality viazané na ryolitový masív Hája s výškou 712,5 m n.m. Ostrý hrebeň, ťahajúci sa od vrcholovej kóty Hája na juh k Havranej skale, ponúka morfológicky zaujímavé útvary, napr. rozsiahle prirodzené skalné odkryvy ryolitu a svahové sute. Z Havranej skaly – z 30-40 m vysokého kamenného zrázu možno pozorovať meandre Hrona v okolí Brehov a Tekovskej Breznice.

Územie má pomerne vysokú lesnatosť. Z hľadiska estetiky krajiny sú menej atraktívne lesné monokultúry. Atraktívnejšie sú lesy s rôznorodou drevinovou skladbou, ktoré sa zachovali v menej dostupných polohách a na strmších svahoch.

Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov nie je zanedbateľné. Vplyvy rýchlostnej cesty sa týka nielen environmentálnych vplyvov, ale aj estetických vnemov. Súčasťou multimodálneho dopravného koridoru, vedeného údolím Hrona, sú aj železnica a cesty I. a III. triedy, ktoré nemajú natoľko rušivý vplyv ako rýchlostná cesta. Okrem dopravných líniových stavieb majú charakter rušivých prvkov aj elektrické vedenia VN 110 kV a 22 kV, telekomunikačný vysielateľ. Najvýraznejšou dominantou doliny je komín priemyselného závodu Knauf Insulation, ktorý je viditeľný až z obce Tekovská Breznica. Do istej miery možno za rušivé prvky vo vzťahu k pôvodnej urbanistickej štruktúre obce považovať hospodárske a výrobné areály na okrajoch obce (najmä schátraný areál bývalej veľkovýkrmne).

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Riešené územie sa vyznačuje v rámci okresu priemernou až podpriemernou ekologickou stabilitou. Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami a ochranné lesy, okrem plôch biocentier
- trvalé trávne porasty s biotopmi európskeho a národného významu
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

V riešenom území je potrebné rešpektovať chránené územia:

- Chránená krajinná oblasť (CHKO) Štiavnické vrchy - na území CHKO platí 2. stupeň územnej ochrany prírody v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. CHKO má rozlohu 77 630 ha a v podstate kopíruje orografický celok Štiavnické vrchy.
- Prírodná pamiatka (PP) Putikov vršok – vyhlásená v roku 1997 na výmere 210 600 m² na ochranu najmladšej lokality vulkanickej činnosti na Slovensku s relatívne malou deštrukciou sopečnej štruktúry. Platí tu 5. stupeň územnej ochrany prírody v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- Územie európskeho významu SKUEV0263 Hodrušská hornatina – s výmerou 10267,74 ha

Katastrálne územie Tekovská Breznica bezprostredne hraničí s ďalšími územiami európskeho významu:

- Územie európskeho významu SKUEV0262 Čajkovské bralie – s výmerou 1620,992 ha
- pripravované Územie európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona

Nenachádzajú sa tu žiadne chránené stromy ani významné mokrade alebo mokrade zaradené do zoznamu podľa Ramsarského dohovoru.

V rôznom stupni územného rozptýlenia je tu (mimo územia európskeho významu) evidovaný výskyt biotopov európskeho aj národného významu. Z lúčnych biotopov je to biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (NATURA 2000: 6510) a Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky a na lesných pozemkoch biotopy Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (NATURA 2000: 9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (NATURA 2000: 9110), Ls4.0 Lipovo-javorové sutinové lesy (NATURA 2000: 9180* prioritný biotop), Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské – biotop národného významu a Ls2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske (NATURA 2000: 91G0* prioritný biotop).

Predmetom ochrany v SKUEV0263 Hodrušská hornatina sú nasledovné biotopy a druhy živočíchov a rastlín:

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovištia *Orchideaceae*), 6240* Subpanónske travinnobylinné porasty, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kotlínneho stupňa, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 9110* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku
- plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), Rhysodes sulcatus, pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), kováčik fialový (*Limonicus violaceus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*).

Na území európskeho významu SKUEV0263 Hodrušská hornatina sa za účelom zabezpečenia ochrany navrhujú nasledovné manažmentové opatrenia:

- Zvyšovanie rubnej doby
 - Predlžovanie obnovnej doby
 - Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...)
 - Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny)
 - Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy
 - Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality
 - Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
 - Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne
 - Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty
- Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky

Pre zabezpečenie ochrany biotopov sú presne definované činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v SKUEV0263 Hodrušská hornatina:

- Výkon poľovného práva - lov zveri
- Organizovanie spoločných poľovačiek
- Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník
- Výkon rybárskeho práva - lov rýb
- Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
- vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo
- Pohyb mimo vyznačených chodníkov v lesnom vegetačnom stupni (okrem vlastníka)
- Vypaľovanie stariny
- Farmy v ktorých sa chová viac ako 20 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)
- Účelové komunikácie
- Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia
- Miestne telekomunikačné siete a vedenia (okrem domových prípojok)
- Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice
- Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí
- Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás

- Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovaná hudba mimo uzavretých stavieb
- Umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je prenosný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu
- Rodinné domy
- Všetky penzióny a chaty
- Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
- Kríže
- Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery
- Oplocovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
- Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.)
- Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica
- Výrub stromov, nad 80 stromov
- Výrub krov, nad 500 m²
- Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcou vodného toku), nad 50 m dĺžky
- Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky

Ďalej sú definované činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo SKUEV0263 Hodrušská hornatina:

- Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica
- Vypaľovanie stariny
- Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí
- Skládky odpadu
- Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovaná hudba mimo uzavretých objektov

Územný systém ekologickej stability

Katastrálne územie obce Tekovská Breznica sa vyznačuje pomerne vysokou ekologickou stabilitou, s prevahou plôch ekologicky stabilných. V k.ú. Tekovská Breznica patrí do priestoru ekologicky stabilného 78,6% územia, zvyšok patrí do priestoru ekologicky stredne stabilného (www.beiss.sk).

Štrukturálnymi prvkami územného systému ekologickej stability (ÚSES) sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj a RÚSES okresu Žiar nad Hronom má voči riešenému územiu tangenciálnu polohu biokoridor nadregionálneho významu:

- NBk 12/12 Vodný tok Hron – hydrický biokoridor tvorí vodný tok Hrona a jeho niva s trvalými trávnyimi porastami a brehovou vegetáciou. Trasa biokoridoru meandruje medzi brehovými porastmi, ktoré sú reliktnými antropickou činnosťou narušených porastov prioritného biotopu európskeho významu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (NATURA 2000: 91E0*). Biotop je úzko existenčne naviazaný na údolné nivy vodných tokov a ovplyvňovaný povrchovými záplavami alebo podmáčaním prúdiacou podzemnou vodou. Medzi Žarnovicou a Novou Baňou z dôvodu výstavby rýchlostnej cesty R1 došlo k prehradeniu pôvodného koryta Hrona na nové, čo spôsobilo zánik pôvodných biotopov rastlinstva a živočíšstva. Jednotlivé druhy sa presunuli na nové miesta a na novovzniknutých biotopoch sa usídlili nové druhy.

Podľa uvedených dokumentov sa v riešenom území nenachádza žiadne biocentrum nadregionálneho ani regionálneho významu.

Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné potenciálne biocentra miestneho významu:

- MBc1 Putikov vrch – biocentrum miestneho významu tvorí plocha prírodnej pamiatky a lesný porast na severnom svahu až po MBk Liešňanský potok
- MBc2 Jazierko – vodná plocha s priľahlými lúčnymi porastmi a drevinovou vegetáciou, južne od obce v lokalite Jahodné. Potrebné je obmedziť rekreačné využívanie a najmä vylúčiť prípadnú novú zástavbu
- MBc3 Pod Hrádkom – lúky nad obcou s rozptýlenou drevinovou vegetáciou, medzi biokoridormi reprezentovanými Chválenským potokom a tokom Breznica. Lúky tvoria biotopy európskeho a národného významu a potrebné je ich zachovanie bez stavebných zásahov.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory miestneho významu:

- MBk1 Liešňanský potok – biokoridor miestneho významu sa navrhuje od prameňa potoka a ďalej v smere potoka až po jeho ústie do Hrona (biokoridoru nadregionálneho významu).
- MBk2 Chválenský potok – terestricko-hydrický biokoridor vodného toku s brehovou vegetáciou vedie Chválenskou dolinou. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím obce a križovanie rýchlostnej cesty. Brehové porasty a sprievodnú vegetáciu je potrebné v niektorých úsekoch zastavaného územia doplniť a posilniť.
- MBk3 Breznica (Priesilská dolina) – terestricko-hydrický biokoridor vodného toku Breznica s brehovou vegetáciou vedie Priesilskou dolinou. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím obce a križovanie rýchlostnej cesty. Brehové porasty a sprievodnú vegetáciu je potrebné v niektorých úsekoch zastavaného územia doplniť a posilniť.
- MBk4 Rakytiská dolina – terestricko-hydrický biokoridor vedie Rakytiskou dolinou

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tmiť negatívne pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky a zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami (okrem plôch biocentier)
- trvalé trávne porasty s biotopmi európskeho a národného významu
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu

9. Obyvateľstvo

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec zaznamenala výraznejší rast miestnej populácie koncom 19. storočia, vystriedaný kratšími obdobiami stagnácie počas I. a II. svetovej vojny. Historicky najvyšší počet obyvateľov – 1463 mala obec v roku 1961. Od 60. do 90. rokov 20. storočia sa rast počtu obyvateľov zastavil na úrovni okolo 1450 obyvateľov. Od 90. rokov 20. storočia počet obyvateľov obce pozvoľna klesal. Pokles počtu obyvateľov spôsobilo aj osamostatnenie sa obce Orovnica, predtým miestnej časti obce Tekovská Breznica. K 31.12.2016 mala obec 1236 obyvateľov.

Prirodzený úbytok zatiaľ kompenzujú migračné prírastky obyvateľstva. Migračná bilancia obce v sledovanom 10-ročnom období (2006 – 2015) bola pozitívna: 202 prisťahovaných : 181 odsťahovaných. To svedčí o značnej atraktivite obce, aspoň v porovnaní s okolitými vidieckymi obcami. Hlavným faktorom atraktivity obce je vybudovaná občianska vybavenosť, výborná dopravná dostupnosť, blízkosť miest, relatívne kvalitné životné prostredie.

Prirodzený pohyb bol v sledovanom období rokov 2006 – 2015 charakteristický prirodzeným úbytkom. Počet zomrelých prevyšoval počet narodených v pomere 98 : 195. V tomto období bol prirodzený prírastok dosiahnutý len v roku 2008. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval už pomerne nepriaznivú hodnotu – 79,5. Podľa všeobecnej interpretácie však až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda regresívny typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánný potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti sa predpokladá pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Tekovská Breznica spĺňa. Preto do roku 2030 je prognózovaná stabilizácia počtu obyvateľov až mierny nárast k úrovni 1300 – 1350 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2011

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	861
1880	855
1890	917
1900	1042
1910	1177
1921	1190
1930	1222
1940	1347
1948	1325
1961	1463
1970	1457
1980	1440
1991	1366
2001	1323
2011	1253

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1253
z toho muži	591
z toho ženy	662
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	163
Počet obyvateľov v produktívnom veku	885
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	205

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	pristťahovaní	vystťahovaní	Počet obyvateľov k 31.12.
2006	8	23	14	21	1263
2007	6	13	7	23	1240
2008	14	13	11	31	1221
2009	7	15	16	12	1217
2010	9	18	34	11	1231
2011	5	20	31	14	1250
2012	10	22	20	23	1235
2013	11	22	25	13	1236
2014	17	25	26	7	1247
2015	11	24	18	26	1226
Spolu	98	195	202	181	

Zdroj: ŠÚSR

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 99,5% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
	1164	2	4	83

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Miera religiozity dosahuje nadpriemerné hodnoty. 93,4% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	1068	13	13	49	110

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 45,4%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo, neskôr priemysel. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 290 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 204 obyvateľov. Nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 38 obyvateľov.

Za prácou odchádzalo 429 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 75,4%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním najmä do Novej Bane, Žarnovice, v menšej miere aj do vzdialenejších miest – Žiaru nad Hronom, Levíc, Tlmáč, Bratislavy. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	569
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	45,4
- pracujúci (okrem dôchodcov)	433
- pracujúci dôchodcovia	18
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	28
- nezamestnaní	109
- študenti	74
- osoby v domácnosti	4
- dôchodcovia	345
- príjemcovia kapitál. príjmov	0
- iná a nezistená	70
- deti do 16 rokov	172

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Údaje o aktivitách a infraštruktúre

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti sa sústreďuje v dvoch uzloch – v centrálnej časti obce (medzi obecným úradom a kostolom) a na juhozápadnom okraji obce (tvorí ho školský areál, športový areál).

Základná škola s materskou školou tvorí jeden právny subjekt. Základná škola je plnotriedna (pre 1-9. ročník). V budove základnej školy sa nachádza aj jedáleň a školská družina. Materská škola je dvojtriedna a je umiestnená v areáli základnej školy. Zdravotnícke služby sú v obci poskytované v zdravotnom stredisku, kde je tiež lekáreň. Sociálne služby reprezentuje Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov Oáza s ubytovacou kapacitou 70 miest. Z nekomerčnej vybavenosti je v obci obecný úrad, pošta, cintorín s domom smútku, kostol a fara. Kultúrny dom v obci chýba.

V obci sa nachádzajú 3 obchody s potravinami a rozličným tovarom a 2 pohostinstvá. V obci nie sú poskytované služby verejného stravovania, poisťovacie ani bankové služby.

Dominantnou výrobnou aktivitou je poľnohospodárska výroba na poľnohospodárskej pôde, t.j. primárny sektor. Pôdu obhospodaruje Roľnícke družstvo Tekovské Nemce so sídlom v Hronskom Beňadiku. V riešenom území má jeden hospodársky dvor s chovom cca 100 ks hovädzieho dobytku na výkrm. Ďalší hospodársky dvor bývalej veľkovýkrmne ošípaných je dlhší čas bez využitia, objekty boli asanované alebo sú schátrané. Na ovocinársku tradíciu nadväzuje spoločnosť Amazonit, s.r.o., ktorá sa zaoberá pestovaním jabloní a jahôd.

Sekundárny sektor reprezentujú len prevádzky drobných výrobných služieb. Z nich najvýznamnejšia je Elektro Boroš Stavebniny, ktorá má prevádzku na okraji obce, pri športovom areáli. Ďalej sú to murárske a kamenárske práce, píla, cukrárenská výrobná, pekáreň, výroba autofólií, stolárska dielňa, autoservis.

Materiálno-technická základňa cestovného ruchu nie je vybudovaná. Nie sú tu žiadne rekreačné zariadenia. Menšia chatová, resp. záhradkárska osada je na začiatku Priesilskej

doliny. Pešia turistická trasa je vyznačené od železničnej stanice na vrch Priesil, kde sa napája na ďalšiu značkovanosú trasu, vyznačenú prevažne po hrebeni Štiavnických vrchov. Hrad je z obce sprístupnený náučným chodníkom.

Pre športové aktivity obyvateľov obce i kultúrno-spoločenské akcie sa využíva športový areál s futbalovým ihriskom a multifunkčným ihriskom. Detské ihrisko je v centre obce. Miestny kynologický klub má v obci zriadené cvičisko psov (pri regulačnej stanici plynu). Pre športový rybolov sa využíva jazero pri Hrone.

Údaje o infraštruktúre zásobovania pitnou vodou sú v kapitole B.I.2 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom sú v kapitole B.I.4 tejto správy.

Údaje o dopravnej infraštruktúre sú v kapitole B.I.5 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre odkanalizovania a čistenia splaškových vôd sú v kapitole B.II.2 tejto správy.

Údaje o odpadovom hospodárstve sú v kapitole B.II.3 tejto správy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Východná časť k.ú. Tekovská Breznica sa nachádza v ochrannom pásme lokality svetového kultúrneho dedičstva UNESCO „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“, ktorá bola do Zoznamu svetového dedičstva zapísaná na základe rozhodnutia Výboru svetového dedičstva č. 618rev prijatého v dňoch 6-11. 12. 1993 v Cartagene.

Na území obce Tekovská Breznica sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF): Hrad Breznica - ruina, z 13. storočia (č. ÚZPF 1273)

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len pamiatkový zákon) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Z pôvodnej zástavby obce sa z 2. polovice 19. storočia zachovali kamenné trojpriestorové domy s hospodárskymi staviskami (maštal, šopa), radenými za obytnou časťou vo dvore. Sedlové strechy s podlomenicou a doskovými štípmi boli pod slamou. Vchod do pitvora bol zvýraznený žudrom. Otvorené ohnisko v pitvore bolo vyvedené do murovaného komína. Dvor bol uzavretý nízkou doskovou bránou a bránkou s drevenými stĺpmi a oblúkovým nadpražím. Takýto dvojsový prízemný obdĺžnikový dom v pôvodnej podobe sa do dnešných dní nezachoval, stál na dnešnom pozemku Jozefa Krištofa. Z tohto typu vychádzajú aj domy z konca 19. a začiatku 20. storočia, niektoré vznikli prestavbou

starších objektov. Sú to v podstate podobné domy ako predchádzajúce, ale s väčšími oknami a do dvora sú obrátené podstením č. 362, 406-407 (na doskovom štíte je vyrezaný symbol kríža a dva okrúhle svetlíky), 414 (na doskovom štíte je vyrezaný symbol kríža a siluety domov), 416 (na doskovom štíte sú vyrezané symboly kríža a hviezd), 427-428 (na doskovom štíte sú vyrezané symboly kríža a hviezd a siluety domov), 516, 526 (na doskovom štíte sú vyrezané symboly kríža a hviezd a siluety domov), 539-540 (na doskovom štíte je vyrezaný symbol kríža), 606 (na doskovom štíte je vyrezaný symbol kríža) a 610 (z r. 1927 s tromi obytnými miestnosťami, pôvodný starší dom mal pred prestavbou dve miestnosti). Priečelie je členené oknami v ušnicových šambránach a bosovanými lizénami, na doskovom štíte je vyrezaný symbol kríža.

Niektoré domy toho istého typu nemajú strechu priečelia zakončenú štítom č. 330 (priečelie je členené oknami v ušnicových šambránach s klenákom, lizénami zdobenými geometrickými obrazcami a korunnou rímsou na spôsob zuborezu), 364, 365, 417, 418, 511 (priečelie je členené oknami v šambránach s podokennou rímsou a čabrakou), 553, 578 (priečelie je členené oknami v šambránach s podokennou rímsou, lizénami a korunnou rímsou na spôsob oblúčkového vlysu), 591 (priečelie členené oknami v ušnicových šambránach s klenákom a bosovanými lizénami), 597, 604 (starý dom z 19. storočia) a 613.

Zaujímavý je dom č. 513, ktorý je do dvora obrátený podstením a pred vstupom do pivora má drevenú verandu. Je postavený na svahu a preto vchod do pivnice je priamo z ulice. Priečelia niektorých domov sú rozšírené o murovaný vstup na podstanie č. 390, 392 (na doskovom štíte je vyrezaný symbol kríža) a 588 (na drevenom štíte je vyrezaný symbol kríža a dvoch srdc). Podstanie podobného domu č. 405 je podopierané drevenými trámami. Zaujímavý dom č. 524 má dnes zamurovaný vstup na podstanie podopierané železnými trámami a drevenú verandu pred vstupom do pivora. Je to typ dlhého domu s viacerými obytnými jednotkami. Objekty so vstupom na otvorenú pilierovú chodbu sú novšie domy, alebo staršie objekty s novou úpravou z 20. – 40. rokov 20. storočia - č. 324 (priečelie členené oknami v pásových šambránach a pásovými lizénami, plechová tabuľa je od Hasičskej vzájomnej poisťovne), 325, 333 (chodba je zasklená, priečelie je členené lizénovým rámom), 357 (chodba je zasklená), 359, 360 (chodba je zasklená, priečelie je členené lizénovým rámom), 385, 388, 399, 400, 404, 411, 435 (vstup upravený na okno, priečelia členia okná v šambránach) 531, 532, 544, 545, 546, 594, 599, 607 (zasklená pilierová chodba) a 814.

Nachádzajú sa tu aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- kostol Narodenia Panny Márie, rímskokatolícky, zo 14. storočia, barokovo prestavaný, vrátane kríža pri kostole a kamennej pokladničky v kostole, hlavného a bočných oltárov
- skulpturálna architektúra – božie muky „Piety“, prícestný stĺp sv. Jána Nepomuckého a Anjel strážca s dieťaťom
- miesta po zaniknutých objektoch – bývalá fara bývalá škola, bývalý mlyn, bývalé zemianske kúrie, miesto brodu breznickej kompy

- pamätník padlým v I. a II. svetovej vojne
- strážna veža - ruina hranolovej strážnej veže, strážny a signalizačný objekt zo sústavy, budovanej od r. 1564 na ochranu stredoslovenských banských miest pred tureckým nebezpečenstvom
- domy so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry (p. text vyššie)
- urbárska vinohradnícka pivnica, vytesaná do pieskovcového vrchu pravdepodobne na prelome 18.a 19. stor.
- kolesové studne

V riešenom území sú evidované archeologické náleziská: r.k. kostol Narodenia Panny Márie a mimo obce v polohách Hrádok (areál a okolie NKP), Sokolia skala (zaniknutá pevnôstka), Pustý hrad (ruina veže – Vartovka).

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridoru nadregionálneho významu (Hron) ohrozujú strety so stresovými faktormi – líniovými stavbami technickej a dopravnej infraštruktúry (rýchlostná cesta, železnica, cesta I. triedy, elektrické vedenia, VTL plynovod), ktoré vedú úzkym údolím. Funkčnosť biokoridorov miestneho významu ohrozuje prechod zastavaným územím obce.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy a vodných zdrojov v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, najmä pri veľkoblokovom systéme hospodárenia na ornej pôde. Medzi rizikové faktory kontaminácie pôd možno zaradiť imisný spád z diaľkových prenosov, odvádzanie nečistených odpadových vôd do recipientov, chov hospodárskych zvierat. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú lesné monokultúry pre hospodárske využitie (ťažba drevnej hmoty).
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – v riešenom území sú len v menšom rozsahu rozsiahlejšie pôdne celky poľnohospodárskej pôdy, obrábanej

veľkoplošne ako orná pôda, ktoré sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability.

- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Ohrozujúcim faktorom je vznik devastovaných plôch v zastavanom území alebo v jeho bezprostrednom okolí. Problémom je spaľovanie biologického odpadu zo záhrad namiesto kompostovania.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Tekovská Breznica nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi:

- návrh dobudovania chodníkov pre chodcov pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce a pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií
- návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií
- návrh cyklistických trás s prepojením do okolitých obcí
- návrh revitalizácie verejných priestranstiev s parkovými úpravami
- návrh vybudovania domu kultúry
- návrh zriadenia zberného dvora s kompostoviskom
- návrh napojenia nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vrátane kanalizácie
- návrh predĺženia protihlukovej steny pri rýchlostnej ceste R1 pre zabezpečenie protihlukovej ochrany zastavaného územia obce Tekovská Breznica
- stanovenie zásad pre výstavbu obytných budov na území so stredným radónovým rizikom v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhlášky č. 528/2007 Z.z.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje mierne zvýšenie počtu obyvateľov na 1277.

Predovšetkým vzhľadom k vynikajúcej dopravnej dostupnosti obce a vybudovanej technickej a sociálnej infraštruktúre možno očakávať zvyšovanie záujmu o novú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov. Tieto skutočnosti kladú nároky na riešenie obytnej funkcie. Nevyhnutné bolo navrhnuť nové rozvojové plochy pre bývanie s dostatočnou kapacitou.

V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena

bude mať pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú kapacitu 65 bytových jednotiek. V prípade väčších pozemkov alebo nižšieho záujmu o využitie zadných častí záhrad však bude reálny prírastok bytového fondu nižší. Predpokladá sa tiež, že dôjde k znižovaniu obložnosti bytového fondu, ktorá je v obci nadpriemerná. Do roku 2030 je reálne uvažovať so znížením obložnosti až na 2,7. Návrhový počet obyvateľov je vypočítaný ako súčet súčasného počtu trvale obývaných bytov a navrhovaného počtu bytov násobený predpokladanou obložnosťou: $(408 + 65) \times 2,7 = 1277$.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapu
1	6	I.
2	10	I.
3	18	I.
4	26	II.
prieluky	5	I.
Spolu	65	

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné a podnikateľské aktivity v zastavanom území a jeho navrhovanom rozšírení. Tieto regulatívy predstavujú prevenciu potenciálnych interferencií jednotlivých urbanistických funkcií, predovšetkým negatívnych vplyvov na obytné územie. Tým súčasne garantujú kvalitu životného prostredia.

V obytnom území je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat v obytnom území na 0,5 veľkej dobytčej jednotky (VDJ) v centrálnej zóne obce a do 1 VDJ mimo centrálnej zóny obce.

Viacere vyššie uvedené navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady – napr. dobudovanie chodníkov pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh revitalizácie verejných priestranstiev. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity. Príspevok pre valorizáciu sociálneho kapitálu obce bude mať vybudovanie chýbajúceho domu kultúry.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri

rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti obce.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

Nová zástavba je plánovaná mimo zosuvných území. Na území zosuvov sa nenavrhujú žiadne stavebné aktivity, preto negatívne vplyvy na geodynamické javy je možné vylúčiť. Naopak, v rámci navrhovaných opatrení sa odporúča stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie, čo možno považovať za pozitívny vplyv. Rešpektované sú evidované výhradné ložisko a prieskumné územia.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery.

Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest. Tieto opatrenia však majú významnejší lokálny vplyv na riešené územie z hľadiska vplyvov na pôdu, biotopy a krajinu a sú preto primárne zaradené v týchto podkapitolách.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. Pozitívny vplyv strategického dokumentu na ovzdušie možno ďalej vidieť v stanovení regulatívov funkčného využívania územia. V obytnom území obce je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a

rušivých vplyvov. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované vo vyvýšených polohách vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov. Pozitívne vplyvy na vodné pomery (ale tiež na obyvateľstvo, pôdu) sa očakávajú v súvislosti s návrhom protipovodňových opatrení na Chváľenskom potoku a na toku Hron v rkm 88,60 – 91,00. Potenciálne pozitívny dopad na kvalitu vody v Hrone na jeho celom dolnom toku bude mať návrh profilu na zachytávanie ropných havárií v rkm 88,78 (v zmysle ÚPN VÚC). Špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD).

Ďalšie navrhované opatrenia mierou prispievajú k ochrane podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh napojenia všetkých nových rozvojových plôch na splaškovú kanalizáciu.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Za jediný nepriamy mierne negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je len 8,8723 ha. Podľa kódu BPEJ nejde o najkvalitnejšiu pôdu v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú.

Vzhľadom k skutočnosti, že možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce a zvyškové plochy v zastavanom území obce. V zastavanom území obce sú lokalizované rozvojové plochy č. 2, 5 a sčasti aj rozvojová plocha č. 1. V prípade rozvojových plôch č. 2 a 6 ide podľa druhu pozemkov KN o zastavané plochy, nedôjde tu preto k záberom poľnohospodárskej pôdy. Pre účely verejnoprospešnej stavby (rozšírenie cintorína) je rezervovaná rozvojová plocha č. 5.

Zábery najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa nenavrhuje.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by zrejme neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené lúčne biotopy európskeho významu a národného významu. V lesných porastoch sú významné biotopy viazané na existujúce a navrhované chránené územia. Do uvedených lúčnych biotopov zasahujú len navrhované rozvojové plochy č. 3 a 4. Ide o plochy menšieho rozsahu, pričom väčšia časť biotopov ostane bez zásahov. Návrh týchto rozvojových plôch je odôvodnený limitmi priestorového rozvoja, keďže výstavbu v akýchkoľvek iných lokalitách priamo vylučujú početné limitujúce faktory. V záväznej časti ÚPD je uvedená podmienka, aby pred výstavbou v rozvojových plochách č. 3 a 4 bol preverený skutočný výskyt chránených biotopov.

Významné spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a ani do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú. Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES – biocentier a biokoridorov miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a možno ich považovať za pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobných a skladových areálov od okolitého obytného územia. Líniová zeleň sa navrhuje aj po obvode zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia, čím sa kompozične zafixuje pôdorys sídla voči okolitej krajine.

Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška stavieb v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Ide o nepriamy pozitívny vplyv na krajinu a súčasne z hľadiska pamiatkových hodnôt.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia, pokrývajúce väčšinu katastrálneho územia. Všetky rozvojové plochy i iné zámery sú navrhované mimo týchto chránených území, v značnej vzdialenosti od ich okraja. Aj navrhované cyklistické trasy sú vedené mimo chránených území. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na chránené územia.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. Na plochách biokoridorov, biocentier nie je navrhovaná nová výstavba ani sa tu neplánujú osobitné zásahy (okrem protipovodňových opatrení na vodných tokoch).

Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované ochranné pásma existujúcich stavieb a činností:

- ochranné pásmo cintorína
- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- ochranné pásma vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia – existujúce i navrhované, elektrické stanice, vysokotlakový plynovod a regulačná stanica, vodovodné a kanalizačné potrubia
- cestné ochranné pásma ciest, vrátane rýchlostnej cesty
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou
- pásma hygienickej ochrany vodného zdroja

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje ochranné pásmo lokality UNESCO „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“, národnú kultúrnu pamiatku – Hrad Breznica, ako aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami.

Za pozitívny nepriamy vplyv možno ďalej považovať návrh podrobných regulatívov zameraných na uplatňovanie charakteristických regionálnych architektonických prvkov, zachovanie historickej urbanistickej štruktúry, archeologických nálezísk atď.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby. V obytnom území sa uvažuje s maximálne dvomi nadzemnými podlažiami, s výnimkou centrálnej zóny - historického centra, kde je povolené len jedno nadzemné podlažie, s možnosťou podkrovia. V centrálnej zóne – nové centrum sú naopak povolené až štyri nadzemné podlažia. Vo výrobnom území sú prípustné maximálne dve nadzemné podlažia. Jedno nadzemné podlažie je povolené pre rekreačné územie a rekreačné chatky.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Tekovská Breznica nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Tekovská Breznica neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2. Len v prípade vplyvov na obyvateľstvo možno predpokladať pozitívne významnejšie vplyvy, najmä vďaka návrhu zlepšenia protihlukovej ochrany obytného územia.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	2-3
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	~0
Vplyvy na klimatické pomery	-	~0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	0-1 1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	1 1
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na krajinu	priamy vplyv	0-1

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Tekovská Breznica, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny – v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z.
- pred výstavbou v rozvojových plochách č. 3, 4 preveriť výskyt chránených biotopov
- obmedziť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov (mimo zastavaného územia obce), za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- starostlivosť o biotopy európskeho významu a biotopy národného významu
- obnoviť extenzívne využívanie zarastajúcich lúk a pasienkov s ich kosením a vypásaním až po ich okraj
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami
- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m
- vysadiť nové lesné plochy, resp. plochy nelesnej drevinovej vegetácie v súlade s návrhmi MÚSES

- doplnenie stromovej a krovinovej vegetácie, prípadne trvalých trávnych porastov v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES
- obmedziť používanie chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe v blízkosti obydľí i prvkov ÚSES
- existujúce hospodárske lesy v navrhovaných prvkoch ÚSES (biocentrách, biokoridoroch, interakčných prvkoch) preklasifikovať na ochranné lesy

2. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov, umiestnených po vrstevniciach
- optimalizácia agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, napr. zvýšiť podiel bezorbového obrábania pôdy, upraviť spôsob členenia pôdy na pôdne celky
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch
- realizovať hydrotechnické opatrenia na horných úsekoch tokov na zachytávanie a retenciu privalových vôd, napr. poldre, hrádzky
- rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov a podmienky ich ochrany
- eliminácia nepriaznivých účinkov kontaktu vodných tokov s poľnohospodárskou pôdou a zastavaným územím obce založením nárazníkových pásov s funkčnými brehovými porastmi, trvalými trávnyimi porastmi a sprievodnou drevinovou vegetáciou
- výsadba protieróznej a pôdoochrannej drevinovej vegetácie na strmších svahoch
- stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)

3. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov
- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- revitalizácia a výsadba línií zelene (stromoradií a alejí) a vegetačných pásov pozdĺž účelových komunikácií, poľných ciest, na medziach
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž cesty III. triedy
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinovou vegetáciou a ponechať sukcesii

- posilnenie ekologickej osvetly medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- dobudovať systém dažďových rigolov vo väzbe na zastavané územie obce
- predĺžiť protihlukovú stenu pri rýchlostnej ceste R1 pre zabezpečenie protihlukovej ochrany zastavaného územia obce Tekovská Breznica
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia

4. Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- výsadba zelene z miestne pôvodných druhov drevín a zvyšovanie podielu prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce
- výsadba líniovej zelene na okrajoch existujúceho zastavaného územia, resp. jeho navrhovaného rozšírenia
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- postupné nahradenie alergénnych drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- postupné nahradenie kompozične a krajinársky nevhodných drevín v zastavanom území obce (najmä ihličnatých drevín) okrasnými listnatými drevinami

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispejú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení urbanistickej koncepcie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana / rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete
 - hustota obyvateľov v zastavanom území

2. Porovnanie variantov

Obec Tekovská Breznica spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Tekovská Breznica v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepčne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonšepčnosť a vznik funkčno-prevádzkových kolízií.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Koncepciu rozvoja obce spolu s kompozičnými aspektmi výrazne determinovali limity prírodného charakteru a antropogénneho charakteru. Západným smerom výstavbu nie je možné ďalej rozvíjať, lebo už časť existujúcej zástavby sa nachádza v inundačnom území Hrona, navyše je tu najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda a územie značne zasahuje hluk z neďalekej rýchlostnej cesty. Z východnej strany sa ako limity priestorového rozvoja obce uplatňujú zvlnený terén, chránené lúčne biotopy, ako aj plánovaný koridor elektrického vedenia VVN. Urbanistická koncepcia rozvoja obce sa preto musela obmedziť na malý počet nových rozvojových plôch a hľadať priestorové rezervy aj v zastavanom území, ktoré sú však tiež značne obmedzené.

Najväčšie plochy pre výstavbu sa navrhujú vo vyvýšenej polohe nad nivou Hrona a nad dolinou toku Breznica, kde rozvoj neobmedzujú prírodné a socioekonomické limity (s výnimkou lúčnych biotopov). Ide o rozvojové plochy č. 3, 4. V zastavanom území obce, v rámci záhrad rodinných domov sa navrhuje pokračovať s výstavbou ulice v rozvojovej ploche č. 2. Menšia rozvojová plocha (č. 1) sa navrhuje na severnom okraji obce. Má v podstate charakter prieluky medzi existujúcou zástavbou a nedávno postaveným rodinným domom. Okrem toho bolo v zástavbe obce identifikovaných 5 voľných prieluk, vhodných na zástavbu.

Hodnotená ÚPD z hľadiska návrhu občianskej vybavenosti počíta s výstavbou kultúrneho domu v centrálnej zóne obce, na pozemku vo vlastníctve obce. Odporúča tiež postupne realizovať rekonštrukciu a modernizáciu všetkých verejných budov, ktoré v zásade kapacitne vyhovujú. Vytvára priestorovú rezervu pre rozširovanie cintorína v rozsahu

vymedzenej rozvojovej plochy č. 5. Nové zariadenia občianskej vybavenosti odporúča lokalizovať predovšetkým do centrálnej zóny obce. Toto územie má najväčší potenciál transformácie na polyfunkčné územie a súčasne je dobre dostupné pre väčšinu obyvateľov obce. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Plochy výroby sa navrhujú pre potreby spoločnosti Amazonit ako prevádzkový areál pri sadoch. Je vyčlenený ako navrhovaná rozvojová plocha č. 6, oproti družstevnému areálu, na pôvodne zastavanej ploche. V rámci výrobného územia sa ďalej odporúča podľa potreby umiestniť technický dvor pre komunálne služby obce a zberný dvor. Jeho súčasťou bude aj priestor pre umiestnenie zeleného odpadu, biologicky rozložiteľného odpadu, drobného stavebného odpadu, prípadne aj kompostovisko.

Cestovný ruch v obci sa odporúča rozvíjať vo väzbe na prírodné atrakcie a historické pamiatky, agroturistiku a cykloturistiku. Menšia chatová, resp. záhradkárska osada je na začiatku Priesilskej doliny, vklínená do existujúceho obytného územia. Vzhľadom na prebiehajúcu výstavbu niekoľkých obytných objektov sa navrhuje jej čiastočná transformácia na plochy rekreácie s komplementom bývania. Obytná funkcia však nemôže prevážiť nad pôvodnou rekreačnou funkciou, ako je bližšie stanovené v regulačných podmienkach.

Hodnotená ÚPD navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie, resp. dobudovanie miestnych komunikácií a chodníkov, ako aj vyznačenie nových cyklistických trás s prepojením do okolitých obcí.

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Národná stratégia rozvoja cyklickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Tekovská Breznica www.tekovskabreznica.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Prieskumy a rozboru na územný plán obce Tekovská Breznica, 2017
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023
- Regionálna integrovaná územná stratégia (RIÚS)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica : Ekotrust, 1994
- Rozvoj cyklickej dopravy na území BBSK
- Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2015 až 2017
- Spoločný program rozvoja obcí Orovnica a Tekovská Breznica, 2015
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020
- Územný plán mesta Nová Baňa, 2014
- Územný plán obce Brehy, 2011
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Tekovská Breznica, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. priestorových celkov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie územného plánu obce Tekovská Breznica a aj v ďalšej etape, pri príprave návrhu, bol deklarován cieľ, aby rozvoj obce vychádzal z princípov udržateľného rozvoja a v maximálnej miere zohľadňoval požiadavky ochrany prírody a životného prostredia.

Koncepciu rozvoja obce spolu s kompozičnými aspektmi výrazne determinovali limity prírodného charakteru a antropogénneho charakteru. Západným smerom výstavbu nie je možné ďalej rozvíjať, lebo už časť existujúcej zástavby sa nachádza v inundačnom území Hrona, navyše je tu najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda a územie značne zasahuje hluk z neďalekej rýchlostnej cesty. Z východnej strany sa ako limity priestorového rozvoja obce uplatňujú zvlnený terén, chránené lúčne biotopy, ako aj plánovaný koridor elektrického vedenia VVN. Urbanistická koncepcia rozvoja obce sa preto musela obmedziť na malý počet nových rozvojových plôch a hľadať priestorové rezervy aj v zastavanom území, ktoré sú však tiež značne obmedzené.

Najväčšie plochy pre výstavbu sa navrhujú vo vyvýšenej polohe nad nivou Hrona a nad dolinou toku Breznica, kde rozvoj neobmedzujú prírodné a socioekonomické limity (s výnimkou lúčnych biotopov). Ide o rozvojové plochy č. 3, 4. V zastavanom území obce, v rámci záhrad rodinných domov sa navrhuje pokračovať s výstavbou ulice v rozvojovej ploche č. 2. Menšia rozvojová plocha (č. 1) sa navrhuje na severnom okraji obce. Má v podstate charakter prieluky medzi existujúcou zástavbou a nedávno postaveným rodinným domom. Okrem toho bolo v zástavbe obce identifikovaných 5 voľných prieluk, vhodných na zástavbu.

Hodnotená ÚPD z hľadiska návrhu občianskej vybavenosti počíta s výstavbou kultúrneho domu v centrálnej zóne obce, na pozemku vo vlastníctve obce. Odporúča tiež postupne realizovať rekonštrukciu a modernizáciu všetkých verejných budov, ktoré v zásade kapacitne vyhovujú. Vytvára priestorovú rezervu pre rozširovanie cintorína v rozsahu vymedzenej rozvojovej plochy č. 5. Nové zariadenia občianskej vybavenosti odporúča lokalizovať predovšetkým do centrálnej zóny obce. Toto územie má najväčší potenciál transformácie na polyfunkčné územie a súčasne je dobre dostupné pre väčšinu obyvateľov obce. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Plochy výroby sa navrhujú pre potreby spoločnosti Amazonit ako prevádzkový areál pri sadoch. Je vyčlenený ako navrhovaná rozvojová plocha č. 6, oproti družstevnému areálu, na pôvodne zastavanej ploche. V rámci výrobného územia sa ďalej odporúča podľa potreby umiestniť technický dvor pre komunálne služby obce a zberný dvor. Jeho súčasťou bude aj

priestor pre umiestnenie zeleného odpadu, biologicky rozložiteľného odpadu, drobného stavebného odpadu, prípadne aj kompostovisko.

Cestovný ruch v obci sa odporúča rozvíjať vo väzbe na prírodné atrakcie a historické pamiatky, agroturistiku a cykloturistiku. Menšia chatová, resp. záhradkárska osada je na začiatku Priesilskej doliny, vklinená do existujúceho obytného územia. Vzhľadom na prebiehajúcu výstavbu niekoľkých obytných objektov sa navrhuje jej čiastočná transformácia na plochy rekreácie s komplementom bývania. Obytná funkcia však nemôže prevážiť nad pôvodnou rekreačnou funkciou, ako je bližšie stanovené v regulačných podmienkach.

Hodnotená ÚPD navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie, resp. dobudovanie miestnych komunikácií a chodníkov, ako aj vyznačenie nových cyklistických trás s prepojením do okolitých obcí.

Značnú pozornosť venuje hodnotená ÚPD návrhom ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability. Územnoplánovacia dokumentácia neprináša žiadne zámery, ktoré by zhoršovali životné prostredie, či poškodzovali prírodu a krajinu. Návrhom nových prvkov ÚSES – 3 miestnych biocentier a 4 miestnych biokoridorov dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov definuje hodnotená ÚPD v záväznej časti súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia. Nezasahuje novými činnosťami do prvkov systému ekologickej stability. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a indundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobných a skladových areálov od okolitého obytného územia. Líniová zeleň sa navrhuje aj po obvode zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia, čím sa kompozične zafixuje pôdorys sídla voči okolitej krajine. Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru.

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia, pokrývajúce väčšinu katastrálneho územia. Všetky rozvojové plochy i iné zámery sú navrhované mimo týchto chránených území, v značnej vzdialenosti od ich okraja. Aj navrhované cyklistické trasy sú vedené mimo chránených území. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na chránené územia. Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované ochranné pásma existujúcich stavieb a činností.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Návrh územného plánu obce Tekovská Breznica nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi:

- návrh dobudovania chodníkov pre chodcov pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce a pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií
- návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií
- návrh cyklistických trás s prepojením do okolitých obcí
- návrh revitalizácie verejných priestranstiev s parkovými úpravami
- návrh vybudovania domu kultúry
- návrh zriadenia zberného dvora s kompostoviskom
- návrh napojenia nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vrátane kanalizácie
- návrh predĺženia protihlukovej steny pri rýchlostnej ceste R1 pre zabezpečenie protihlukovej ochrany zastavaného územia obce Tekovská Breznica
- stanovenie zásad pre výstavbu obytných budov na území so stredným radónovým rizikom v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhlášky č. 528/2007 Z.z.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe

kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje mierne zvýšenie počtu obyvateľov na 1277.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné a podnikateľské aktivity v zastavanom území a jeho navrhovanom rozšírení. Tieto regulatívy predstavujú prevenciu potenciálnych interferencií jednotlivých urbanistických funkcií, predovšetkým negatívnych vplyvov na obytné územie. Tým súčasne garantujú kvalitu životného prostredia.

Viacere vyššie uvedené navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady – napr. dobudovanie chodníkov pozdĺž ciest III. triedy v zastavanom území obce bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh revitalizácie verejných priestranstiev. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

Nová zástavba je plánovaná mimo zosuvných území. Na území zosuvov sa nenavrhujú žiadne stavebné aktivity, preto negatívne vplyvy na geodynamické javy je možné vylúčiť. Naopak, v rámci navrhovaných opatrení sa odporúča stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie, čo možno považovať za pozitívny vplyv. Rešpektované sú evidované výhradné ložisko a prieskumné územia.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv. Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. Pozitívny vplyv strategického dokumentu na ovzdušie možno ďalej vidieť v stanovení regulatívov funkčného využívania územia s obmedzením rušivých prevádzok i drobnochovu v obytnom území.

Realizácia stavieb podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované vo vyvýšených polohách vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov. Pozitívne vplyvy na vodné pomery (ale tiež na obyvateľstvo, pôdu) sa očakávajú v súvislosti s návrhom protipovodňových opatrení na Chválenskom potoku a na toku Hron v rkm 88,60 – 91,00. Potenciálne pozitívny dopad na kvalitu vody v Hrone na jeho celom dolnom toku bude mať návrh profilu na zachytávanie ropných havárií v rkm 88,78 (v

zmysle ÚPN VÚC). Ďalšie navrhované opatrenia mierou prispievajú k ochrane podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh napojenia všetkých nových rozvojových plôch na splaškovú kanalizáciu.

Z hľadiska vplyvov na pôdu sa realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Za jediný nepriamy negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je len 8,8723 ha. Podľa kódu BPEJ nejde o najkvalitnejšiu pôdu v danom katastrálnom území v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú.

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené lúčne biotopy európskeho významu a národného významu. V lesných porastoch sú významné biotopy viazané na existujúce a navrhované chránené územia. Do uvedených lúčnych biotopov zasahujú len navrhované rozvojové plochy č. 3 a 4. Ide o plochy menšieho rozsahu, pričom väčšia časť biotopov ostane bez zásahov. Návrh týchto rozvojových plôch je odôvodnený limitmi priestorového rozvoja, keďže výstavbu v akýchkoľvek iných lokalitách priamo vylučujú početné limitujúce faktory. V záväznej časti ÚPD je uvedená podmienka, aby pred výstavbou v rozvojových plochách č. 3 a 4 bol preverený skutočný výskyt chránených biotopov.

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje ochranné pásmo lokality UNESCO „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“, národnú kultúrnu pamiatku – Hrad Breznica, ako aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami. Za pozitívny nepriamy vplyv možno ďalej považovať návrh podrobných regulatívov zameraných na uplatňovanie charakteristických regionálnych architektonických prvkov, zachovanie historickej urbanistickej štruktúry, archeologických nálezísk atď.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Tekovská Breznica bude predstavovať základný koncepčný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja, v znení zmien a doplnkov. Súlad s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-ZC-OSZP-2017/001120 zo dňa 06.09.2017. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- 1. Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu zohľadniť všetky stanoviská a vyjadrenia, ktoré boli zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia
- 2. Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v danom prípade zdôvodniť prečo nie) všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia a v samotnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia
- 3. V prípade ak v Správe o hodnotení bude konštatovaný možný negatívny vplyv na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny, je potrebné v Správe o hodnotení navrhnúť primerané opatrenia na zmiernenie negatívnych faktorov
- 4. Ak sa počas vypracovania Správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné och uviesť v Správe o hodnotení

Vyhodnotenie splnenia požiadaviek z doručených stanovísk:

- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. OZ Banská Bystrica – zahrnuté v návrhu ÚPD, v kapitolách 2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, 2.12.2 Vodné hospodárstvo
- Ministerstvo životného prostredia SR – podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika sú v návrhu ÚPD stanovené v kapitole 2.13; evidované zosuvy sú zakreslené v grafickej časti návrhu ÚPD, pričom sa na území zosuvov nenavrhujú žiadna zástavba
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica – informácie o ochrannom pásme lokality UNESCO „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“, ako aj o národnej kultúrnej pamiatke a ďalších pamiatkových objektoch je zahrnutá v návrhu ÚPD v kapitole 2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu
- Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie :
 - v návrhu ÚPD je riešené odvádzanie a čistenie odpadových vôd – v kapitole 2.12.2 Vodné hospodárstvo

- v návrhu ÚPD je riešené odpadové hospodárstvo (vrátane návrhu zberného dvora a kompostoviska) – v kapitole 2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie,
- problematika ochrana prírody a územného systému ekologickej stability (vrátane zakreslenia chránených území a návrhov, riešenia problematiky invázných druhov rastlín), ako aj návrh líniovej zelene je v návrhu ÚPD v grafickej časti a v kapitolách 2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení a 2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie;
- žiadne nové zdroje znečistenia ovzdušia v súvislosti s navrhovaným rozvojom sa neuvažujú – ako vyplýva z kapitoly C.III.5 tejto správy
- Banskobystrický samosprávny kraj – regulatívy a verejnoprospešné stavby zo záväznej časti ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov, vzťahujúce sa na riešené územie, sú uvedené v návrhu ÚPD, v kapitole 2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov – vzhľadom na rozsah zastavaného územia obce sa navrhujú len minimálne zábery poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú kvantifikované v návrhu ÚPD, v kapitole 2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch, ako aj v tejto správe o hodnotení, v kapitole B.I. Údaje o vstupoch
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky – návrh ÚPD bol spracovaný v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii
- Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Štiavnické vrchy – v návrhu ÚPD sú chránené územia rešpektované, bez návrhu nových stavebných aktivít, pričom údaje o chránených územiach sú zahrnuté aj v kapitole 2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení. Uvedené vyplýva aj z kapitoly C.III.9 správy o hodnotení
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie – je zahrnuté v návrhu ÚPD, v kap. 2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR – požiadavky boli riešené v návrhu ÚPD, v kapitole 2.12.1 Doprava, ochranné pásma v kapitole 2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území. Žiadne nové plochy pre výstavbu sa nenavrhujú v blízkosti ciest, v pásmach s negatívnymi vplyvmi dopravy

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

.....

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Tekovská Breznica je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke zhotoviteľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Tekovskej Breznici, 29. 06. 2018

Ing. Jozef Dolinaj, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)